

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οι παρατηρήσεις που αναφέρονται στο κείμενο είναι ενδεικτικές.

1. **Κάρτα απασχόλησης ΟΑΕΔ.** Η μη εφαρμογή της (όντως ευρηματικής ιδέας) της κάρτας ανέργου οφείλεται στην γενικότερη κακοδαιμονία του ΟΑΕΔ, και την αδυναμία να ενταχθούν δράσεις σε γενικότερη στρατηγική. Αποτέλεσμα η εφαρμογή μέτρων εκλαμβάνεται ως μια καθαρά γραφειοκρατική διαδικασία.
2. **Κέντρα προώθησης απασχόλησης ΟΑΕΔ.** Ορθές οι διαπιστώσεις, ισχύουν τα ανωτέρω για τον γενικό εκσυγχρονισμό του ΟΑΕΔ.¹ Όσον αφορά το γενικότερο θέμα, η ύπαρξη μελέτης της ΚΡΜΓ για τον ΟΑΕΔ δυνατόν να θεωρηθεί ότι αποτελεί ένα πρώτο βήμα στην σωστή κατεύθυνση. Όμως, μια τέτοια ενέργεια θα μπορούσε εξίσου να είναι μια γραφειοκρατική κίνηση προς επίδειξη κινητικότητας χωρίς να αποτελεί ουσιαστική επίλυση του προβλήματος. Εξάλλου, αντίστοιχες διαπιστώσεις για τα προβλήματα του ΟΑΕΔ είχαν γίνει από την προηγούμενη ηγεσία του πρὶν και αμέσως μετά τις εκλογές του 1996 – με αποτελέσματα που αποτυπώνονται στο σημείωμα. Το όλο θέμα πρέπει να οδηγήσει σε σχέδιο δράσης με σαφείς στόχους, ρόλους, χρονοδιαγράμματα και ενέργειες. Είναι ώριμες οι συνθήκες να ζητηθεί κάτι τέτοιο εντός ορατού ορίζοντος.
3. **ΕΠΑ.** Ίσως η πλέον εξόφθαλμη περίπτωση δυσλειτουργίας. Το ΕΠΑ είναι νέο όργανο, οργανώθηκε και στελεχώθηκε τα τελευταία χρόνια, με αποτέλεσμα να υπάρχουν ελάχιστες δικαιολογίες για τις δυσλειτουργίες. Οι λειτουργίες για τις οποίες το ΕΠΑ χρηματοδοτείται αφειδώς εκτελούνται από άλλους, συχνά αφιλοκερδώς και οπωσδήποτε ερασιτεχνικά.
4. **ΕΣΔΑ.** Η κίνηση του Υπουργείου να ορίσει νέο τρόπο κατάρτισης του ΕΣΔΑ (που παρακάμπτει εν πολλοίς το ΕΠΑ) είναι κατ' αρχήν σωστή και θα οδηγήσει σε ένα κείμενο που θα περιέχει σωστές διαπιστώσεις και ενδεχομένως καλές ιδέες. Όμως ένα τέτοιο κείμενο πρέπει να πλαισιωθεί και από *πολιτική* διαδικασία ώστε οι ιδέες να μεταφράζονται σε συγκεκριμένες ενέργειες, αλλά και μια *τεχνοκρατική* διαδικασία παρακολούθησης, συλλογή δεικτών κλπ.

Θέματα Πρόνοιας που αφορούν το Υπουργείο Εργασίας

3. **Εθνικό Σχέδιο δράσης για τον Κοινωνικό αποκλεισμό.** Ο κοινωνικός αποκλεισμός αφορά τις συνολικές ανάγκες *ατόμων*, ενώ η Κυβέρνηση είναι οργανωμένη *ανά λειτουργία*. Συνεπώς ένα σχέδιο δράσης υπέρ συγκεκριμένων ατόμων συνεπάγεται τον συντονισμό πολλών υπουργείων και φορέων (αυτή είναι η έννοια του περίφημου *mainstreaming*). Στον κοιν. Αποκλεισμό το μόνο υπουργείο που δεν εμπλέκεται είναι το Υπουργείο Τύπου και ΜΜΕ. Άρα το ΕΣΔΚΑ θα

¹ Ο ΟΑΕΔ δεν είναι ούτε καν σε θέση να τηρεί αρχείο. Οι άνεργοι εγγράφονται, αλλά δεν *διαγράφονται*. Αποτέλεσμα το μητρώο του ΟΑΕΔ να περιέχει περί τα 700 χιλιάδες άτομα.

αντιμετωπίζει όλα τα προβλήματα του ΕΣΔ Απασχόλησης με το επιπλέον πρόβλημα του πολιτικού συντονισμού και ανυπαρξίας εκτελεστικού φορέα. Το υπουργείο Εργασίας έχει ορίσει έναν Πανεπιστημιακό που έχει ασχοληθεί με την επεξεργασία στοιχείων (Τσακλόγλου) για να συντάξει ένα σχέδιο. Είναι αμφίβολο αν αυτή η διαδικασία μπορεί να απαντήσει στα αντικειμενικά προβλήματα που πρέπει να υπερπηδηθούν.

4. **Δίκτυο ασφάλειας.** Πολύ σωστά το κείμενο θέτει το γενικό θέμα και όχι την παροχή εγγυημένου εισοδήματος. Το τελευταίο θα μπορούσε να είναι (μικρό) τμήμα μιας ολοκληρωμένης απάντησης, αλλά δεν εξαντλεί το θέμα του ιστού ασφάλειας. Εκκρεμεί το θέμα του Δικτύου Ενάντια στην Φτώχεια και τον Αποκλεισμό, που ταυτίζεται με το ΕΣΔ Κοιν. Αποκλεισμού. *Σημειώνεται ότι οι προτάσεις που θα συζητηθούν για το ασφαλιστικό έχουν άμεσο αντίκτυπο σε αυτά τα θέματα.*²
5. **Το επιχειρησιακό σχέδιο Κοινωνικού Αποκλεισμού.** Συντάχθηκε ως πρόγραμμα εκ των ενόντων χωρίς να προηγείται κάποιου είδους στρατηγική ή ακόμη αντίληψη του τί είναι κοινωνικός αποκλεισμός. Αρα απλώς ευλογεί διάφορες ασύνδετες μεταξύ τους ενέργειες, υπό το άγχος της ταμειακής απορροφητικότητας. Το ΚΠΣ θα πρέπει να είναι ο σημαντικότερος μοχλός δράσεων που θα πρέπει να ενταχθεί στο Σχέδιο Δράσης κατά του ΚΑ. Σημειώνεται ότι η κατάσταση όσον αφορά την διατύπωση πολιτικών για ομάδες των οποίων ο αποκλεισμός δεν μπορεί να επιλυθεί με ένταξη στην αγορά εργασίας είναι εν πολλοίς άγνωστη, αν εξαιρέσει κανείς πιέσεις από τους ίδιους τους ενδιαφερομένους.

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ

- Διαπιστώνονται προβλήματα που είχαν διαπιστωθεί με τους ίδιους τρόπους παλαιότερα. Η λύση των οποίων υποτίθεται ότι είχε δρομολογηθεί. Αρα η όποια λύση προκριθεί τώρα θα πρέπει να συνοδεύεται με διάγνωση του γιατί η προηγούμενη απόπειρα δεν πέτυχε και επομένως γιατί ελπίζουμε να πετύχει η σημερινή.
- Σε πολλά θέματα γίνονται πρώτα βήματα που είναι μεν σωστά, πλην όμως δεν είναι σίγουρο ότι θα συνοδεύονται από σειρά ενεργειών που να φθάνουν στην ρίζα του προβλήματος. Αν απαιτείται αλληλουχία ενεργειών, θα πρέπει να είναι σαφές ότι δεν θα σταματήσουμε στα πρώτα (και ενδεχομένως πιο εύκολα) βήματα.
- Στην βάση των προβλημάτων υπάρχει μια γραφειοκρατική αντιμετώπιση που δεν έχει συναίσθηση του έργου προς εκτέλεση ως κάτι το οποίο υπάρχει ανεξάρτητα από το Υπουργείο που το έχει αναλάβει. Η έννοια της ενέργειας για να επιτύχει συγκεκριμένους στόχους είναι τελείως ξένη με την λειτουργία των υπουργείων.

² Το «σύστημα Σιούφα» καταργεί για τους εισελθόντες στην αγορά εργασίας μετά το 1993 την προστασία των κατωτάτων ορίων συντάξεων: Η κατώτατη σύνταξη του ΙΚΑ θα είναι περί τις 60 χιλιάδες δρχ, ενώ για το «παλιό σύστημα» μόλις ανέβηκε σε 152 χιλ. δρχ. Αν δεν γίνει κάτι με το ασφαλιστικό, η φτώχεια των ηλικιωμένων ως πρόβλημα θα επανέλθει.